

Ze sbírek muzea: Betlémy

V povánoční době se při naší již pravidelné virtuální procházce muzejním depozitářem zastavíme u regálu s předměty, které jsou pro závěr roku více než typické. Přestože Říčany nepatří mezi slavné betlémské regiony, podařilo se předchozím muzejním pracovníkům nashromáždit zajímavou sbírku tohoto lidového umění.

Jedná se o rozličné předměty lišící se jak svou velikostí, tak tematikou. Při jejich výrobě bylo užito např. dřeva, keramiky nebo papíru. Avšak v krabicích jsou zabaleny i betlémy z velmi křehkých materiálů, jako je třeba sádra nebo marcipán. Tradice betlémů v chalupách a domech není tak stará, jak by se mohlo zdát. Betlémy v podobě, jak je známe dnes, jsou záležitostí v podstatě až 19. a 20. století, existují ovšem i starší. V Čechách se první jesličky objevovaly přibližně od rudolfínské doby a až do závěru 18. století pak byly součástí typické vánoční výzdoby kostelů (později koncem 18. století se do nich vrátily). Často se jednalo o rozměrné figury dosahující téměř životní velikosti. V takovém případě byl počet zobrazených postav logicky omezen. Za vůbec prvního „betlémaře“ můžeme s trochou nadsázky považovat sv. Františka z Assisi, který spolu se svými přáteli v lesní jeskyni u obce Greccio postavil prosté jesle vystlané senem, k nimž umístil živého osla a vola.

Dřevěný betlém V. Hoška z Dobříše

Martin Hůrka

Říčanský Kurýr 2013/1